

NORGES HØYESTERETT

Den 29. juni 2011 avsa Høyesterett dom i

HR-2011-01321-A, (sak nr. 2011/298), sivil sak, anke over dom,

Gjensidige Forsikring ASA
Strand kommune

(advokat Jardar Aas – til prøve)

mot

SpareBank 1 Skadeforsikring AS
Terra Forsikring AS

(advokat Terje Bryn)

STEMMEGIVNING :

- (1) Dommer **Indreberg**: Saken gjelder et regresskrav og reiser spørsmål om brannvesenet, ved å forlate et bolighus halvannen time etter at en mindre brann i huset var erklært slukket, uten å sørge for vakthold, opptrådte slik at kommunen blir erstatningsansvarlig etter skadeserstatningsloven § 2-1 for tap som følge av at huset noe senere brant ned til grunnen.
- (2) Den 1. september 2006 kl. 1850 ble det kommunale brannvesenet i Strand kommune i Rogaland varslet om brann i et bolighus på Sørskår. Brannmannskapene ankom stedet en halv time senere, og etter ti minutter var brannen slukket. Brannen hadde et begrenset omfang og var i hovedsak lokalisert til de to innerste rommene i kjelleren. I tillegg var det brent et hull i taket opp mot kjøkkenbenken i etasjen over.
- (3) Etter å ha konstatert at brannen var slukket, foretok brannvesenet utlufting, etterslokking, riving av en del av bygningsmassen og ulike former for kontroll for å sikre at brannen ikke blusset opp igjen. Rundt kl. 2100 besluttet brannvesenet å forlate stedet. Politiet forlot stedet kort tid etter. Husets eier, som selv hadde forsøkt å slokke brannen, var da

kjørt med ambulanse til Stavanger Universitetssykehus for innleggelse. Hennes datter og barnebarn, som også hadde vært i huset, var kjørt til legevakten for undersøkelse og kontroll. Etter at brannvesenet og politiet hadde forlatt huset, var det derfor tomt. Huset var avlåst, men vinduene i hovedetasjen sto i luftstilling.

- (4) Klokken 2310 fikk brannvesenet igjen melding om brann i huset. Da brannvesenet etter 23 minutter ankom stedet, var huset overtent, og det brant etter hvert ned til grunnen. Både bygning og innbo ble totalskadet.

- (5) Om årsaken til hendelsesforløpet heter det i politiets åstedrapport:

”Det virker helt klart at brannen i utgangspunktet startet i tilknytning til tørketrommelen.

Årsaken til at brannen blusset opp igjen etter at brannvesenet hadde dratt fra stedet er ikke kjent. Brannvesenet brukte bl.a. motorsag for å komme til utbrent område, og sprøytet på store mengder vann. De forlot åstedet først når de følte seg trygge på at brannen var fullstendig slukket.”

- (6) Verken politiet eller brannvesenet foretok ytterligere undersøkelser i etterkant. Det er nå enighet om at det mest sannsynlige er at den siste brannen skyldtes at det inne i et hulrom i etasjeskiller, vegg eller takkonstruksjon var igjen en ikke synlig rest av den første brannen i form av en ulmebrann.

- (7) Hus og innbo var forsikret, og forsikringsselskapene Terra Forsikring AS og SpareBank 1 Skadeforsikring AS rettet, etter å ha foretatt forsikringsutbetalinger, regresskrav mot Strand kommune. Kravet var basert på at brannvesenet hadde utvist uaktsomhet i forbindelse med riving og etterslokking, og at det skulle ha vært holdt vakt på stedet over lengre tid. Kommunen og dets forsikringsselskap avviste kravene. Terra Forsikring AS og SpareBank 1 Skadeforsikring AS tok deretter ut stevning mot kommunen og Gjensidige Forsikring BA. Stavanger tingrett avsa 10. november 2009 dom med slik domsslutning:

”1. Strand kommune og Gjensidige Forsikring BA frifinnes.

2. Sparebank 1 Skadeforsikring AS og Terra Forsikring AS dømmes en for begge og begge for en til innen 2 – to – uker fra dommens forkynnelse å betale saksomkostninger til Strand kommune og Gjensidige forsikring BA med 42 000 – førtitotusen – kroner.”

- (8) Terra Forsikring AS og SpareBank 1 Skadeforsikring AS anket dommen til Gulating lagmannsrett. Lagmannsretten avsa 22. desember 2010 dom med slik domsslutning:

”1. Strand kommune og Gjensidige Forsikring ASA betaler til Terra Skadeforsikring AS kr 2.706.274 – tomillionersyvhundreogsekstusentohundreogsyttifire – kroner og Sparbank 1 Skadeforsikring AS kr 964.334 – nihundreogsekstifiretusentrehundreogtrettifire – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelse av dommen med tillegg av forsinkelsesrente fra 17.07.08 til betaling skjer.

2. I saksomkostnader for lagmannsretten betaler Strand kommune og Gjensidige Forsikring ASA til Terra Skadeforsikring AS og SpareBank 1 Skadeforsikring AS 228.540 – tohundreogtjueåttetusenfemhundreogførti – kroner innen 2 – to – uker fra dommens forkynnelse.

3. I saksomkostninger for tingretten betaler Strand kommune og Gjensidige Forsikring ASA til Terra Skadeforsikring AS og SpareBank 1 Skadeforsikring AS 67.425 – sekstisjotusenfirehundreogtjuefem – kroner innen 2 – to – uker fra dommens forkynnelse.”

- (9) Dommen er avsagt under dissens. Flertallet på to dommere mente at skaden ble voldt uaktsomt ved at det ikke ble sørget for vakthold, mens mindretallet, én dommer, kom til at det ikke var utvist uaktsomhet.
- (10) Gjensidige Forsikring ASA og Strand kommune har anket til Høyesterett. Anken gjelder rettsanvendelsen. Partene er for Høyesterett enige om at lagmannsrettens bevisvurdering kan legges til grunn, og at brannvesenet ikke kan kritiseres for mangelfullt arbeid før beslutningen om å forlate brannstedet ble truffet.
- (11) Det er fremlagt enkelte nye dokumenter; en tilleggsrapport av den ene privat engasjerte sakkyndige for lagmannsretten, administrerende direktør i Norsk brannvernforening, Dagfinn Kalheim, og et bevisopptak av begge de privat engasjerte sakkyndige, Kalheim og brannsjef i Skien kommune, Guttorm Liebe. Saken står i det vesentlige i samme stilling for Høyesterett som for lagmannsretten.
- (12) Ankende parter, *Gjensidige Forsikring ASA og Strand kommune*, har i korte trekk gjort gjeldende:
- (13) Brannvesenet gjorde en faglig forsvarlig vurdering da det konkluderte med at brannen var slokket, og at mannskapene kunne returnere til stasjonen. Det er dermed ikke utvist uaktsomhet, og det er ikke grunnlag for å pålegge arbeidsgiver erstatningsansvar. Dette gjelder uavhengig av om det anvendes en vanlig aktsomhetsnorm eller en mildere norm som innebærer at rommet for feilvurderinger er større før det ilegges ansvar. Men det gjøres også gjeldende at forarbeidene, rettspraksis og reelle hensyn tilsier at skadeserstatningsloven § 2-1 må forstås slik at det gjelder en mildere aktsomhetsnorm for visse typer offentlig virksomhet, og at brannvesenets virksomhet omfattes av denne. Det gjelder ikke bare for brannvesenets håndtering av akutte situasjoner, hvor man uansett ville ha et større rom for feilvurderinger, men også i et tilfelle som vårt.
- (14) Ved den konkrete aktsomhetsvurderingen må man være varsom med å overprøve den faglige vurderingen til overbefelet i etterpåklokskapens lys og basert på generelle betraktninger. Man må se hen til at det ikke er brutt noe regelverk, og til at Strand kommune hadde rutiner som ikke atskilte seg fra den de fleste andre kommunene hadde. Videre må man ha for øye at en dom i kommunens disfavør kan få uheldige samfunnsøkonomiske virkninger ved at risikoen for ansvar kan føre til bruk av mer vann og mer riving i forbindelse med brannslukking. En ordning som innebærer at det alltid skal være vakthold etter en brann i en viss minstetid, bør eventuelt fastsettes av lovgiver.
- (15) Gjensidige Forsikring ASA og Strand kommune har nedlagt slik påstand:
- ”1. Gjensidige Forsikring ASA og Strand kommune frifinnes.**
- 2. Sparebank 1 Skadeforsikring AS og Terra Skadeforsikring AS dømmes in solidum til å dekke sakens omkostninger for alle instanser.”**
- (16) Ankemotpartene, *Terra Forsikring AS og SpareBank 1 Skadeforsikring AS*, har i korte trekk gjort gjeldende:

- (17) Brannvesenet tilsidesatte uaktsomt de krav huseier med rimelighet kunne stille til tjenesten ved å forlate huset så kort tid som halvannen time etter at brannen var erklært slokket. Kommunen er dermed ansvarlig etter skadeserstatningsloven § 2-1. Ved bedømmelsen av brannvesenets handling må det bygges på at det gjelder et strengt profesjonsansvar, ikke en mild aktsomhetsnorm. Selv om det i norsk rett skulle eksistere en lære om at visse offentlige virksomheter må bedømmes etter en mild aktsomhetsnorm, kan den ikke anvendes i vår sak, hvor det verken var tidspress eller fare av noen art.
- (18) Å avverge oppblussing etter brann, er en del av brannsløkkingsjobben. Det forelå her en tilstrekkelig risiko for oppblussing til at brannvesenet, som profesjonell aktør med kunnskap om risikoen og hvilke verdier som sto på spill, skulle tatt konsekvensen av den. Det kunne vært gjort uten særlige omkostninger ved at brannvesenet selv sørget for vakthold eller bad en nabo gjøre det. Strand kommune har tatt for lett på plikten til å avverge oppblussing gjennom vakthold. De kommunale brannvesen som har retningslinjer om minstetid for vakthold etter en brann, har tidsrammer som langt overskrider halvannen time. Retningslinjene avspeiler hva som må antas å være riktig brannvaktstid.
- (19) Terra Forsikring AS og SpareBank 1 Skadeforsikring AS har nedlagt slik påstand:
- ”1. **Gulating lagmannsretts dom av 22. desember 2010 punkt 1, 2 og 3 stadfestes.**
  2. **Strand kommune og Gjensidige Forsikring ASA dømmes in solidum til å betale Terra Skadeforsikring AS og SpareBank 1 Skadeforsikring AS saksomkostninger for Høyesterett innen to uker fra dommens forkynnelse.”**
- (20) *Jeg er under tvil kommet til at anken må tas til følge.*
- (21) Jeg ser først på det rettslige utgangspunktet for vurderingen.
- (22) Det er ikke bestridt at vilkårene i skadeserstatningsloven § 4-3 jf. § 4-2 første ledd bokstav b og forsikringsavtaleloven § 7-6 for å fremme krav om regress mot kommunen og kommunens ansvarsforsikringsselskap, er oppfylt. Jeg går derfor ikke nærmere inn på dem. Spørsmålet er om brannvesenet, ved å forlate brannstedet uten vakthold, opptrådte på en slik måte at kommunen blir ansvarlig etter skadeserstatningsloven § 2-1. Bestemmelsens første ledd første punktum lyder:
- ”Arbeidsgiver svarer for skade som voldes forsettlig eller uaktsomt under arbeidstakers utføring av arbeid eller verv for arbeidsgiveren, idet hensyn tas til om de krav skadelidte med rimelighet kan stille til virksomheten eller tjenesten, er tilsidesatt.”**
- (23) For at kommunen skal holdes ansvarlig, må altså brannvesenet ha opptrådt uaktsomt. Ved vurderingen av om det er tilfelle, skal det tas hensyn til om de krav skadelidte med rimelighet kan stille til virksomheten eller tjenesten, er tilsidesatt. Det fremgår av forarbeidene at når loven uttrykkelig angir dette vurderingstemaet, er det dels for å gjøre det klart at anonyme og kumulative feil omfattes, men også for å utelukke ansvar i visse tilfeller hvor det etter departementets syn ikke vil være rimelig at det statueres ansvar selv om ”det kan sies at en skade er voldt ved uaktsomhet”, se Ot.prp. nr. 48 (1965–1966) side 79. Dette synspunktet utdypes på side 59 til 62 i proposisjonen. I innledningen til drøftelsen heter det på side 60 blant annet at ”[o]m det f.eks. under brannsløkkingsarbeid gjøres en feil med den følge at brannen får et større omfang enn den ellers ville ha fått,

virker det ikke umiddelbart innlysende at brannvesenet eller vedkommende som gjorde feilen, skal være erstatningsansvarlig”.

- (24) Etter å ha drøftet ulike andre virksomheter, kommer departementet tilbake til avvergelses- og redningsaksjoner. Her vurderer departementet først de private organisasjonenes ansvar, og peker på at det ville være lite rimelig om disse skulle ilegges ansvar selv om noe skulle svikte, for eksempel for sen utrykning eller feilaktig opplegg av redningstjenesten. Departementet går så over til å drøfte om saken erstatningsrettslig vil stå i en annen stilling om det er det offentlige som står bak den institusjon som driver virksomheten. I proposisjonen på side 62 heter det:

”En kan f.eks. tenke på et kommunalt brannvesen. De prinsipielle betraktninger som er gjort gjeldende foran, skulle stort sett ha gyldighet også i disse tilfelle. I en henseende er det likevel en ulikhet. Brannvesenet er organisert av det offentlige og finansieres gjennom skattebetalernes midler. Det kan for så vidt sies at borgerne bør ha krav på forsvarlige gjenytelser fra brannvesenets side. Hvorvidt dette argumentet har særlig vekt, er nok tvilsomt. Det kan anføres at det borgerne bør ha krav på, er en viss forsvarlighet når det gjelder organiseringen av branntjenesten, dette sett i forhold til de midler som står til rådighet for brannvesenet. At det i forbindelse med konkrete oppdrag kan bli gjort feil som fører til at en skade blir større enn det som ellers ville ha vært tilfelle, er noe en erfaringsmessig må regne med. Det synes ikke umiddelbart rimelig at brannvesenet (kommunen) uten videre skal være erstatningsansvarlig for feilaktige disposisjoner truffet i ’situasjonens hete’, så å si i bokstavelig forstand.”

- (25) At det som følge av konkrete feil ved en utrykning blir større skade enn man ville fått uten feilen, skal altså ikke automatisk lede til ansvar. I forlengelsen av dette viser departementet til den adgang den enkelte har til å forsikre seg mot brann, og fortsetter:

”Om han unnlater å forsikre eller forsikrer for lavt, tar han en sjanse, og har for så vidt seg selv å takke for det tap han lider. Av hensyn til forsikringsselskapene er det neppe grunn til at brannvesenet skal være ansvarlig; selskapene har jo til oppgave å påta seg risikoen for branner. Om skadestatistikken skulle bli høyere, vil dette kunne kompenseres gjennom økte premier. Dette ville føre byrdene tilbake på forsikringstakerne, som vel er de nærmeste til å bære dem. Skulle brannvesenet være ansvarlig, ville dette falle tilbake på skattebetalerne. (Det ses da bort fra mulig regress mot den personlig ansvarlige brannmann, som i alminnelighet ikke kan antas å ha midler til å dekke noe vesentlig av det tap det kan bli tale om.)”

- (26) Departementet mener altså at hensynet til den uforsikrede skadelidte eller til forsikringsselskapene neppe er tilstrekkelig grunn til at brannvesenet skal være ansvarlig. Heller ikke prevensjonshensyn gjør det nødvendig med ansvar. Om dette heter det:

”Det kan tilføyes at hensynet til *prevensjonen* (å forebygge skader) neppe gjør det påkrevd med erstatningsansvar for lettere grader av uaktsomhet under rednings- eller avvergelsesaksjoner. I disse tilfelle vil det som regel være flere samvirkende faktorer som er med på å stimulere deltakerne til å gjøre sitt aller beste. Muligheten av et erstatningsansvar, t.d. for en feilvurdering av situasjonen, vil vel – i den utstrekning det kan tenkes å ha noen innvirkning – snarere virke hemmende enn fremmende på den innsats det er ønskelig å stimulere til.”

- (27) Departementet oppsummerer drøftelsen slik:

”Som det går fram av foranstående, vil det være mange faktorer å ta i betraktning ved avgjørelsen av spørsmålet om erstatningsansvar på dette område, og forholdene vil kunne stille seg forskjellig i ulike situasjoner. Det er derfor vanskelig å regulere ansvaret tilfredsstillende i en fast og kategorisk regel. Departementet har på denne

bakgrunn funnet å måtte nøye seg med den standardregel som er foreslått i utk. kap. II § 1 nr. 1 annet punktum ('de krav skadelidte med rimelighet kan stille til virksomheten eller tjenesten')."

- (28) Ifølge forarbeidene skal det altså foretas en konkret vurdering, hvor det etter omstendighetene ikke skal tilkjennes erstatning selv om det er begått feil under avvergelses- eller redningsaksjoner. Henvisningen til "situasjonens hete" viser at dette iallfall må gjelde i farlige og akutte situasjoner. Inntrykket av drøftelsene er imidlertid at synspunktet rekker lengre. På den annen side er det klart at det ved vurderingen er relevant å legge vekt på om det har vært god tid til å områ seg eller ikke.
- (29) Rettspraksis har ikke tatt avstand fra det prinsipielle utgangspunktet i forarbeidene. Tvert om uttaler førstvoterende i Rt. 1991 side 954 – reisebyrådommen, som riktignok ikke gjaldt redningsaksjoner, men offentlig kontrollvirksomhet – at "[d]e synspunkter som er kommet til uttrykk i forarbeidene og søkt nedfelt i lovtekstens formulerte standard, tillegger jeg vesentlig vekt ved anvendelsen av skadeserstatningsloven på det offentliges ansvar her". Og avslutningsvis i votumet uttaler han at "[n]år jeg viker tilbake for å karakterisere forholdet som erstatningsbetingende i forhold til reisekjøperne, skyldes det den norm forarbeidene har gitt anvisning på ved vurderingen av statens ansvar i tilfeller av den karakter det her er tale om".
- (30) I senere praksis har Høyesterett utdypet rettstilstanden noe. Det er pekt på momenter som skal tas i betraktning ved den konkrete uaktsomhetsvurderingen, se Rt. 2000 side 253 – asfaltkantdommen – og også avklart at en del typer offentlig virksomhet og handlinger ikke skal behandles etter en mildere aktsomhetsnorm, se for eksempel Rt. 1992 side 453 – furunkulosedommen – og Rt. 2009 side 1237 – dykkerdommen. I avsnitt 89 i dykkerdommen oppsummeres rettspraksis slik:

"I forarbeidene til skadeserstatningsloven og i rettspraksis er det forutsatt at det for visse former for offentlig kontroll-, bistands- og servicevirksomhet skal anvendes en mildere aktsomhetsnorm enn den som følger av de alminnelige regler om arbeidsgiveransvar. Bl.a i den nevnte dom inntatt i Rt. 1992 side 453 ble imidlertid en slik mildere norm ikke lagt til grunn. Som fremhevet i Rt. 2000 side 253 og Rt. 2002 side 654, må det avgjøres konkret hvilke krav som med rimelighet kan stilles til virksomheten. Relevante momenter av betydning er bl.a. den generelle skaderisiko på vedkommende område, hvilke økonomiske ressurser som står til myndighetenes rådighet, arten av de skadede interesser og hvilke muligheter skadelidte hadde til å forsikre seg mot skade. Det må dessuten sondres mellom unnlater og aktive handlinger fra det offentlige, jf. Rt. 2000 side 253."

- (31) Sondringen mellom unnlater og aktive handlinger er omtalt slik i asfaltkantdommen, Rt. 2000 side 253, på side 265:

"Det er særlig for unnlater av å forebygge eller avverge skader fra en skaderisiko som truer fra naturens side eller som er skapt av andre, at det for enkelte former for offentlig kontroll-, bistands- og servicevirksomhet kan være grunn til å anvende en mildere aktsomhetsnorm. For skader som skyldes aktive handlinger fra det offentlige side, må i alminnelighet vanlige aktsomhetskrav gjelde."

- (32) I juridisk teori er det stilt spørsmål ved om det egentlig gjelder noen egen norm om det offentliges erstatningsansvar. Hagstrøm fremholdt i "Offentligrettslig erstatningsansvar" fra 1987 at den utforming av loven fikk, innebærer en mer vidtgående innsnevring av ansvaret enn det som følger av culpanormens relativitet og kravet om rettsbeskyttet interesse, se side 388. Lødrup har imidlertid i sin Lærebok i erstatningsrett, 6. utgave fra

2009, side 223, stilt spørsmål ved om det i virkeligheten er tale om det som også ellers gjelder; at det kan være en noe ulik terskel for uaktsomhet alt etter skadetilfellets egenart, og at denne terskelen også kan variere innen de enkelte virksomhetsområder. Videre uttaler Nygaard i Skade og ansvar, 6. utgave fra 2007, side 242 at "[d]et kan såleis synast problematisk å finna ei nærmare avgrensing av området for ei eventuell slik mildare norm". Også andre juridiske forfattere har drøftet normens eksistens og berettigelse. Jeg finner det ikke nødvendig å gå nærmere inn på dette. På grunnlag av forarbeidene og rettspraksis anser jeg det uansett slik at brannvesenet må innrømmes et visst rom for feilvurderinger i forbindelse med det enkelte oppdrag før det statueres ansvar for kommunen. Men hvor stort dette rommet er, må bero på de konkrete omstendighetene.

- (33) Jeg går så over til den konkrete vurderingen av omstendighetene i denne saken.
- (34) Av rapporten fra lederen for brannvesenet fremgår det at følgende fysiske tiltak ble satt i verk på brannstedet:

"Etter god innsats fra røykdykkere ble brannen raskt lokalisert og slukket mindre enn 10 minutter etter at Man'en ankom skadestedet. Under denne innsatsen ble viften satt opp i kjellerdøren for å gjøre det lettere for røykdykkere å ta seg inn i kjelleren. Brannen var lokalisert til de to innerste rommene i kjeller, hovedsak av skaden var i det innerste rommet. Panelbord i taket ble revet ned og isolasjon ble fjernet fra taket. Dette ble gjort i det meste av rommet, fra stedet med mest brannskade og helt ut til områder der treet i bjelkene var friskt og plastfolien i taket uberørt. Det samme ble gjort med taket i naborommet, fra yttervegg og helt inn over taket i gangen. Treveggen mellom de to rommene ble også rensket inn til 'friskt tre'. Det ble deretter sprutet godt med vann på alle 'svidde' materialer og godt inn over de friske materialene. Det ble spesielt rensket og spylt ekstra nøye i et 'brent hull' opp mot kjøkkenbenken. Det ble også spylt vann inn i kjøkkenbenken ovenfra. Takflaten i gangen var tilnærmet kald og ble derfor ikke revet ned, men kontrollert i fra de to rommene med brannskade. Rivningsarbeidet ble gjort i flere omganger og etter siste omgang ventet vi opptil 30 minutter før alle vegger og takflater ble kontrollert på nytt. Det var ingen varme flater bortsett fra 'lunk' i betongveggene (yttervegg og skillevegg mot gang). I denne perioden ble det også luftet godt ut i hovedetasjen ved hjelp av viften plassert på altanen. Hovedetasjen ble fort tom [for] røyk."

- (35) Brannvesenet sørget altså for å iverksette flere tiltak for å hindre brannen i å blusse opp, og undersøkelser for å avdekke om det var brannrester igjen. Det er ikke fremkommet noe som gir grunnlag for kritikk av dette arbeidet. Det er vurderingen av at det deretter var trygt å forlate brannstedet, halvannen time etter at brannen var erklært slokket, som eventuelt var uaktsom.
- (36) Det er en del momenter som trekker i retning av at dette var uaktsomt. For det første er det kjent at det er en generell risiko for ulmebrann etter at en flammebrann er slokket, og at slik brann kan blusse opp mye senere enn etter halvannen time. Flere kommunale brannvesen har på denne bakgrunn rutiner for vakthold etter endt slokkeinnsats, og det er da som regel tale om vakthold i minst fem timer. For det andre gjaldt det her et bolighus, og det sto således relativt store verdier på spill, både av økonomisk og ikke-økonomisk karakter. For det tredje var det tale om et trehus fra 1960-tallet hvor byggeskikken var slik at det oppsto flere hulrom i tak- og veggkonstruksjoner, noe som øker risikoen for ulmebrann. Videre var huset ubevoktet, og det var dessuten ikke noe tilgjengelig slokkeutstyr på stedet. Huset lå også så langt unna brannstasjonen – 27 km – at det tok 23 minutter å nå det ved den siste utrykningen. Det ville heller ikke være særlig byrdefullt

å etablere vakthold som kunne forhindre eller begrenset omfanget av den siste brannen. Det var tale om å la to brannmenn og en vogn være igjen i noen timer for å passe på.

- (37) Når jeg likevel under tvil er kommet til at det her ikke er opptrådt ansvarsbetingende uaktsomt, er det på grunnlag av følgende forhold:
- (38) Brann- og eksplosjonsvernloven er fra 2002, og dermed relativt ny. I loven står det intet om brannvesenets plikt til å sørge for vakthold etter at en brann er slokket, bare at lederen for brannvesenet kan pålegge eieren dette, jf. § 12 første ledd bokstav e. Heller ikke er det forskriftfestede regler om brannvesenets plikt til vakthold. Det legges altså opp til en skjønnsmessig faglig vurdering av om det er trygt å forlate et brannsted, hvis ikke det enkelte brannvesen har retningslinjer som tilsier noe annet. Brannvesenet i Strand kommune hadde ikke slike retningslinjer. I sin "Prosedyre for etterarbeid, avslutning av innsats" fra 2001 heter det bare at "[o]verbefal bestemmer når innsats avsluttes, og vi returnerer". En undersøkelse foretatt av Norsk brannvernforening om bruk av brannvakt etter bygningsbranner, publisert i oktober 2010, viser at bare 79 av de 222 brannvesen som besvarte spørsmålet, har internkontroll eller prosedyrer som beskriver rutiner for vakthold etter endt sløkkeinnsats. Mindre enn halvparten av disse har oppstilt konkrete tidsrammer for hvor lenge vaktholdet skal fortsette. I Oslo var det dessuten først etter en oppblussing i 2007, og dermed etter brannen i vår sak, at det ble etablert som rutine at det skal holdes brannvakt i minst seks timer etter at en brann anses som slokket. Fristen er for øvrig ikke absolutt.
- (39) Gjennomgåelsen viser at det i de fleste tilfeller overlates til brannvesenets leders faglige skjønn å avgjøre når det er trygt å forlate brannstedet. Domstolene bør i en slik situasjon være varsomme med å overprøve dette skjønn, selv om det i ettertid viser seg at det er skjedd en feilvurdering.
- (40) Lederen for brannvesenet i Strand kommune var en erfaren brannleder. Den første brannen var relativt liten, og det var her ikke fare for liv eller helse. I denne situasjonen er jeg kommet til at det ikke er grunnlag for å ilegge ansvar for feilvurderingen.
- (41) Avgjørelsen har som nevnt budt på tvil, og jeg finner at hver av partene bør bære sine egne sakskostnader for alle instanser, jf. tvisteloven § 20-2 tredje ledd.
- (42) Jeg stemmer for denne

D O M :

1. Gjensidige Forsikring ASA og Strand kommune frifinnes.
2. Sakskostnader tilkjennes ikke for noen instans.

- (43) Dommer **Normann:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (44) Dommer **Matheson:** Likeså.
- (45) Dommer **Øie:** Likeså.
- (46) Dommer **Matningsdal:** Likeså.
- (47) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

1. Gjensidige Forsikring ASA og Strand kommune frifinnes.
2. Sakskostnader tilkjennes ikke for noen instans.

Riktig utskrift bekreftes: